

VRIJHEID en DEMOCRATIE

WEEKBLAD VAN DE VOLKSPARTIJ VOOR VRIJHEID EN DEMOCRATIE

9 September 1961 :
V.V.D.-dag !!

DE INDONESISCHE ZENUWENOORLOG OVER NIEUW-GUINEA

Conclusies en consequenties

Nauwelijks is de parlementaire machine, na het reces van de Tweede Kamer, weer goed op gang gekomen, of talrijke hoogst belangrijke gebeurtenissen, die voor de meeste dagbladen — zoals men dat noemt — frontpagina-nieuws vormden, hebben onze aandacht gevraagd.

Vorige week waren dat, vrijwel gelijktijdig: de behandeling van de begroting van Buitenlandse Zaken, waarbij het verzet van minister Luns tegen het zgn. „plan-De Gaulle”, zomede de „kwestie” Nieuw-Guinea de hoofdschotel vormden — en de verschijning van de regeringsnota over reclame in de televisie.

Met voldoening kunnen wij vaststellen, dat wij ons in alle drie deze aangelegenheden in volle overtuiging achter de politiek van dit Kabinet kunnen stellen.

Wat de nota omtrent de reclame-televisie betreft schreef „De Telegraaf” terecht: „Als het Kabinet-De Quay zijn bestaansrecht nog zou moeten motiveren, dan heeft het dit thans gedaan met de televisie-nota, die bij de Tweede Kamer is ingediend”.

Nog meer verheugt het ons, dat een blad als „Het Parool”, dat bij terugkeer van het Kabinet-De Quay, na de decembercrisis 1960, zich zo opwond over de Regering, waarmee „Nederland nu weer opgescheept zit”, deze nota schetste als een „verstandig stuk werk”, als „een eerlijk, zindelijk voorstel, waarvan niemand zich met een schouderophalen kan afmaken en waarvoor naar onze smaak alles te zeggen valt”.

Het „strompelende” Kabinet-De Quay weet dus ook volgens „Het Parool” nog wel iets goeds te brengen en het blad zal moeten toegeven, dat een in de gegeven verhoudingen inderdaad „moedig” voorstel als dit, door geen enkel ander Kabinet zou zijn voorgedragen.

Van de drie onderwerpen, die wij noemden, kiezen wij dit maal echter de „kwestie” Nieuw-Guinea.

Er is door minister Luns en door de Kamermeerderheid, welke hem steunde (onder wie onze geestverwante mevrouw mr. Stoffels-Van Haften met een glashelder betoog), bij het Nieuw-Guineadebat heel veel gezegd, dat ons volkomen uit het hart gegrepen was.

In het bijzonder geldt dat voor de ernstige waarschuwing van de minister, dat Indonesië een „zenuwenoorlog” tegen ons voert en dat wij niet alleen dáárdoor reeds het hoofd mogen verliezen. En terecht voegde de minister daar aan toe, dat Indonesië erop uit is, het Nederlandse beleid ten aanzien van Nieuw-Guinea te ondermijnen en dat daarbij allerlei in Nederland in het openbaar gedane uitlatingen een aansporing zijn om daarmee door te gaan.

Hetgeen de minister hier opmerkte, is nu precies wat ons al jarenlang heeft gehinderd.

Zoals de Sowjet-machthebbers nooit anders hebben gedaan dan te trachten de geestkracht van de volken van het Westen te breken en daar onderlinge tweedracht te zaaien, zo doen ook Soekarno, Subandrio en al die andere Indonesische volgelingen van Goebbels.

Dag in, dag uit, kan men de telkens weerkerende berichten vernemen over de versterking van de Indonesische vloot, over ontvangen wapens, over „troepenconcentraties” en over eenheden, die gevormd worden om „Irian te bevrijden”.

Met beroepsmatige nauwgezetheid kan men de omroepers van onze Radionieuwsdienst des avonds al die op de aantasting van de zenuwen van ons volk gerichte Indonesische „berichtgeving” van Antara horen spuien.

Het is onze plicht, ons daartegen immuun te maken en die bedreigingen te nemen voor wat ze zijn: onderdelen van een geraffineerde zenuwenoorlog.

„Ik zou dit betoog over Nieuw-Guinea willen besluiten met het aanhalen van een artikel uit een mij zeer dierbaar weekblad, n.l. „Vrijheid en Democratie”.

Een hoofdartikel in dat orgaan over Nieuw-Guinea eindigde onlangs aldus:

Wie zijn plicht doet en het recht aan zijn zijde heeft, kan niettemin het onderspit delven. Ondanks het bestaan van de Verenigde Naties, ondanks de duidelijke bepalingen van het Handvest der Volkerenorganisatie en ondanks het bestaan van een Internationaal Gerechtshof, zijn wij nog ver van een werkelijke internationale rechtsgemeenschap verwijderd.

Dat manipulaties van vrijbuitende leden der volkerenorganisatie tot gewelddadige wijziging in de status van Nieuw-Guinea kunnen leiden vóórdat de bevolking zich in vrijheid heeft kunnen uitspreken, of zelfs tegen de uitspraak van de bevolking in, kunnen wij niet ontkennen.

Wie zijn plicht heeft gedaan en van de juiste weg niet is afgeweken, behoeft er zich echter niet voor te schamen, het slachtoffer van geweld te zijn geworden. Nederlands Nieuw-Guinea bestaat nu eenmaal en kan niet te vondeling worden gelegd.

Onze enige aanvaardbare taak is: de bevolking op te voeren tot zelfbeschikking. De regering volgt deze politiek onbetwistbaar. Zij verdient daarvoor naar onze mening de steun van het gehele Nederlandse volk”.

Mevrouw mr. J. M. Stoffels-van Haften op 23 februari j.l. in de Tweede Kamer.

Waarmee natuurlijk niet wil gezegd zijn, dat het voor honderd procent uitgesloten moet worden geacht, dat Indonesië op een bepaald ogenblik tot daden zou willen overgaan. Zo min als niemand zeker weet, dat de Sowjet-Unie of communistisch China op een noodlottig ogenblik niet ook tot daden tegen het Westen zou overgaan. Vandaar de nimmer verslappende paraatheid van de NAVO, zonder welke wij de „zegeningen” van het bolsjewisme reeds lang zouden genieten.

* * *

Het doet ons leed te moeten vaststellen, dat sommigen in ons volk tot nu toe onvoldoende tegen die zenuwenoorlog bestand zijn gebleken en hun onbeheerste reacties en openlijk getoonde wankelmoedigheid vormen koren op de Indonesische molen.

Natuurlijk wil dat niet zeggen, dat wij ons moeten afsluiten van de realiteit en dat wij ons niet zouden mogen en moeten realiseren, dat anderen Nieuw-Guinea nu eenmaal tot een „kwestie” hebben gemaakt.

Het wil dus evenmin zeggen, dat wij niet gezamenlijk moeten zoeken naar oplossingen. In dit verband brengen wij in herinnering, dat ook mr. Van Riel in zijn Rotterdamse rede (men zie ons blad van 11 februari j.l.) de Regering prees omdat zij in de Nieuw-Guineapolitiek een nieuwe weg heeft ingeslagen en die het een van de grote verdiensten van het Kabinet-De Quay noemde, dat het naar een oplossing zoekt.

In dit verband noemen wij ook het artikel van mr. Gorter in ons blad van vorige week. De mogelijkheden en de consequenties van diens suggesties kunnen wij niet ineens beoordelen, maar wij erkennen gaarne, dat zij een serieuze bijdrage tot de gedachtenbepaling vormen en dat althans hier geen sprake is van ondoordachte uitingen onder druk van Indonesische bedreigingen.

* * *

Van een Haagse lezer ontvingen wij een „noodkreet” in die zin, dat hij elke verplichte uitzending van Nederlandse dienstplichtigen naar Nieuw-Guinea om daar eventueel een verdedigingsoorlog te voeren, verworpt en daarvoor zelfs wel een referendum (dat wij echter nu eenmaal niet kennen) zou willen houden.

Hij meent zich hierbij op dezelfde rede van mr. Van Riel te kunnen beroepen, die zich tegen het „nutteloos opofferen van soldatenlevens” uitsprak.

Nu geloven wij, dat mr. Van Riels uitlating en diens nadrukkelijk gebruik van het woord „nutteloos” toch wel in die zin moeten worden uitgelegd, dat wij ervan uitgaan, dat Nederland niet op zijn eentje kan gaan oorlogvoeren (daarmee bedoeld dus een formele oorlog, anders dan het tegengaan van incidentele infiltraties) en dat wij, wanneer het zover zou komen, een beroep moeten doen op de Verenigde Naties

Belang van de Papoea's gaat boven alles

Werkelijkheidszin van mevrouw mr. J. M. Stoffels-van Haften - PvdA wil soevereiniteit over Nieuw-Guinea overdragen - Minister Luns: denk niet dat andere landen klaar staan de zware last over te nemen - Verzet van prof. S. Korteweg tegen de plannen van De Gaulle - Bedoeling is overheersende Franse machtspositie in Europa.

De propaganda van Indonesië tegen Nieuw-Guinea is er op gericht door middel van een zenuwenoorlog onrust en onzekerheid te scheppen. De voortdurende aanvallen van de PvdA op het regeringsbeleid ten aanzien van Nieuw-Guinea werken de onzekerheid in de hand en scheppen een sfeer, waardoor sommigen alleen al door de dreigende uitlatingen van Indonesië het hoofd zouden verliezen.

De hernieuwde socialistische aanval, vorige week in de Tweede Kamer, heeft minister Luns daarom bijzonder onaangenaam geprikkeld nu de situatie zich internationaal juist iets gunstiger lijkt te ontwikkelen.

In antwoord op de tot uiting gebrachte bezorgdheid van mevrouw mr. J. M. Stoffels-van Haften en anderen, verzekerde minister Luns, dat de regering op goede gronden overtuigd is, dat een catastrofale ontwikkeling thans niet is te verwachten en dat met een directe aanval van Indonesië op Nieuw-Guinea geen rekening behoeft te worden gehouden. De verdediging van Nieuw-Guinea is er op berekend infiltraties, ook van grotere omvang dan thans, op te vangen. Belangrijke bevriende mogendheden hebben in Djakarta hun invloed aangevend Indonesië van een avontuur af te houden, deelde minister Luns mee.

Van socialistische zijde wordt altijd de indruk gewekt, dat Nederland maar lijdelijk afwacht inzake Nieuw-Guinea en het initiatief laat aan Indonesië. Minister Luns onthulde echter, dat hij reeds in 1958 aan Hammarskjöld, de secretaris-generaal van de Verenigde Naties, schriftelijk alle mogelijkheden heeft voorgelegd om de V.N. bij Nieuw-Guinea te betrekken. In een persoonlijk gesprek met minister Luns heeft Hammarskjöld daarna aangeduid welke stappen Nederland achtereenvolgens zou kunnen nemen.

Het Nederlandse verzoek aan de Verenigde Naties een controlecommissie naar Nieuw-Guinea te zenden, opdat men zich kan overtuigen van de toestand en van onze bedoelingen met Nieuw-Guinea, heeft Hammarskjöld nog in begraaf. Het is niet meer een kwestie van maanden, maar van weken alvorens we weten waar we aan toe zijn. De aanval van Rusland op de persoon van Hammarskjöld vertraagt een beslissing omdat de secretaris-generaal thans minder zelfstandig kan optreden.

De PvdA had bij monde van de heer De Kadt betoegd, dat de Nederlandse regering een struisvogelpolitiek voert en de werkelijkheid niet ziet. De regering kan met de meerderheid van de Kamer wel menen, dat wij in Nieuw-Guinea moreel sterk staan, maar in de wereld heerst er meer begrip voor de opvatting, dat Indonesië in Nieuw-Guinea de rechtmatige rechtsopvolger is.

Alleen een politiek, die er op is gericht dat Nederland zich uit het gevarencentrum Nieuw-Guinea verwijderd, zou de instemming kunnen verwerven van de heer De Kadt. Men zal bij de Veiligheidsraad de Indonesische dreigingen moeten signaleren en waarnemers in Nieuw-Guinea moeten verlangen. Dat heeft echter alleen zin, zei hij, als tevens de uitspraak wordt gedaan, dat Nederland bereid is de soevereiniteit over Nieuw-Guinea over te dragen aan de Verenigde Naties of een groep van landen, die belangen heeft in dat gebied en het zelfbeschikkingsrecht wil garanderen.

Minister Luns deelde mee, dat het kabinet inschakeling van de Veiligheidsraad heeft overwogen, maar tot de conclusie is gekomen, dat dit thans op geen enkele wijze enig voordeel voor Nederland zou betekenen.

Als de regering in de VN verklaart de soevereiniteit over Nieuw-Guinea te willen overdragen omdat het een zware en dure last is, moet men niet denken, dat andere landen klaar staan die last over te nemen, aldus de minister. De taak is ons opgelegd en die moeten wij zo goed mogelijk blijven vervullen.

De regering laat niets na onze internationale positie te versterken. De manier, waarop dit kan worden bereikt, hangt telkens af van de omstandigheden. Geen enkele mogelijkheid wordt bij voorbaat uitgesloten, zelfs niet een beheerschap van de VN. (hetgeen thans niet haalbaar

DE KADT
.....struisvogelpolitiek.....

is) indien het zelfbeschikkingsrecht van de Papoea's wordt gewaarborgd.

Onze geestverwante, mevrouw mr. J. M. Stoffels-van Haften, maakte er op attent dat volgens artikel 73 van het Handvest de leden der VN, die verantwoordelijkheid dragen voor een niet-zelfbesturend gebied, het beginsel erkennen, dat de belangen van de bewoners van deze gebieden allesoverheersend zijn. Dit beginsel, gevoegd bij het uitdrukkelijk erkende recht op zelfbeschikking, is bepalend voor alle beslissingen die door Nederland ten behoeve van Nieuw-Guinea worden genomen.

Nederland heeft nu eenmaal de verantwoordelijkheid voor dit gebied en is bereid deze verantwoordelijkheid te dragen tot het moment van zelfbeschikking is aangebroken en de bevolking van Nieuw-Guinea in volle vrijheid haar koers kan bepalen.

De maatregelen, die de laatste jaren zijn genomen, zowel bestuurlijk als bijvoorbeeld op onderwijsgebied, zijn er op gericht het moment van zelfbeschikking zo spoedig mogelijk te doen aanbreken. Uitdrukkelijk heeft minister-president De Quay uitgesproken, dat over de wijze waarop het zelfbeschikkingsrecht tot gelding zal komen, zal worden gesproken met de Nieuw-Guineeraad en dat daaronder ook valt de termijn waarop dit zelfbeschikkingsrecht tot gelding zal komen.

De dreiging van Indonesië om Nieuw-Guinea desnoods met geweld te veroveren, wordt steeds duidelijker. De afspraken, die te Moskou zijn gemaakt tussen Indonesië en Rusland, bevestigen de eventuele agressieve bedoelingen van Indonesië. Het is te hopen, dat onze westelijke bondgenoten nu inzien, dat hun argumentatie voor levering van wapenen aan Indonesië, nl. het afhouden van het zoeken van meer Russische steun, niet helemaal juist is geweest en dat zij in de toekomst bij het aangaan van eventuele overeenkomsten voor de levering van wapenen, de grootst mogelijke voorzichtigheid zullen betrachten.

Al jarenlang is de vraag gesteld in hoeverre wij bij het uitbreken van een open conflict de steun zouden verwerven van bevriende mogendheden. Het is echter diep-droevig en voor de minister en voor de Kamer, dat deze steunverwerving zich voor het grootste gedeelte afspeelt en moet afspelen in het kader van de geheime diplomatie. De regering heeft zich wel eens voorzichtig uitgelaten, maar de volksvertegenwoordiging zou graag meer zekerheid hebben.

Minister Luns verklaarde, dat de destijds toegezegde verzekeringen van steun nog steeds gelden. Er is geen enkele aanwijzing, dat de regering-Kennedy een ander standpunt inneemt dan de regering-Eisenhower. We zijn echter reeds doende ons daaromtrent te informeren.

Over de uitnodiging van Kennedy aan Soekarno een bezoek te brengen aan de Verenigde Staten, zei minister Luns, dat het in Nederland reeds lang bekend was, dat Soekarno weer een wereldreis wil ondernemen en dan ook de V.S. wil bezoeken. Onze minister had de stellige indruk, dat Kennedy en Soekarno ook zaken zullen bespreken die Nederland aangaan.

Als men weet dat bevriende mogendhe-

den te Djakarta hun invloed hebben aangewend om Indonesië van een avontuur af te houden, kan men ongeveer veronderstellen wat Soekarno te horen krijgt. De bedoeling van Soekarno zal waarschijnlijk zijn Moskou en Washington tegen elkaar uit te spelen in zake de wapen leveranties.

Mevrouw Stoffels-van Haften verklaarde nog niet in te zien welke hulp op het moment de Veiligheidsraad zou kunnen bieden. Hetzelfde geldt voor de nu al jarenlang door de PvdA bepleite internationalisatie van de kwestie Nieuw-Guinea door een beheerschap onder of in verband met de VN.

Bij een dergelijke beheerschapsovereenkomst moeten volgens artikel 79 van het Handvest de direct erbij betrokken staten het eens zijn over de voorwaarden. Is het nu reëel te denken, dat Australië, Amerika, Engeland enz. het eens zullen worden? Wij behoeven hierbij alleen maar te bedenken, dat Indonesië de bemiddelingspoging van de premier van Malakka heeft afgewezen omdat Indonesië alleen wil spreken indien bij voorbaat vaststaat, dat de soevereiniteit over Nieuw-Guinea wordt overgedragen.

Zolang er geen reële mogelijkheden zijn de kwestie Nieuw-Guinea via de VN juridisch te internationaliseren, zolang blijft de juridische verhouding tot Nieuw-Guinea gebaseerd op artikel 73 van het Handvest. Dat sluit het internationaliseren van de kwestie op andere manier, ook in de sfeer en het kader van de VN, niet uit. Zo moeten wij ernstig blijven aandringen bij de VN op het zenden van een waarnemer naar Nieuw-Guinea vanwege de dreigingen van Indonesië.

Vermeld dient nog te worden dat de leden van de Tweede Kamer: mevrouw mr. J. M. Stoffels-van Haften (VVD), en de heren J. Willems (PvdA), mr. H. K. J. Beernink (CHU), dr. M. M. A. Janssen (KVP) en het lid der Eerste Kamer, dr. W. P. Berghuis (AR), de Sta-

Flitsen van het Binnenhof (I)

ten-Generaal zullen vertegenwoordigen bij de opening van de Nieuw-Guinea-raad op 5 april in Hollandia. De delegatie op onder leiding staan van mevrouw Stoffels-van Haften als plaatsvervangend voorzitter van de Tweede Kamer.

In juni zal weer een parlementaire missie naar Nieuw-Guinea vertrekken om zich van de toestanden aldaar op de hoogte te stellen, maar eerst zal aan de Nieuw-Guinea-raad worden gevraagd of deze er mee instemt.

De meerderheid van de Tweede Kamer (de PvdA hoorde daar niet bij) heeft vorige week instemming betuigd met de houding van minister Luns op de Europese topconferentie te Parijs op 10 en 11 februari tegen de plannen van De Gaulle voor een nieuwe vorm van politieke samenwerking tussen de EEG-landen. De zelfstandige en standvastige houding, die de Nederlandse delegatie heeft aangenomen, had de volledige instemming van onze fractie.

Met uitzondering van onze geestverwant, prof. S. Korteweg, hebben de woordvoerders van andere partijen echter wel aangedrongen op constructieve Nederlandse tegenvoorstellen wanneer op 19 mei te Bonn weer een Europese topconferentie wordt gehouden. Minister Luns heeft verklaard, dat dit in zijn voornemen ligt, maar hij heeft een slag om de arm gehouden met de toevoeging, dat er aan de meegaandheid van Nederland tegenover de Frans-Duitse plannen een grens is.

Men moet wel niet te spoedig zeggen niet te zullen meedoen, aldus de minister, maar men moet die mogelijkheid ook niet uitsluiten. En als Nederland niet toetreedt tot het nieuwe politieke instituut, gaat het niet door. Er is geen enkele aanwijzing, dat de vijf andere landen zullen doorzetten zonder Nederland.

Met afwijzen alleen komt men er niet, had de christelijk-historische mr. Diepenhorst gezegd, en andere sprekers waren hem in andere bewoordingen bijgevallen.

Met die bewering was prof. Korteweg het geheel niet eens. Wij moeten bereid zijn, als het nodig is, af te wijzen. Als wij op die manier niet de zelfstandigheid van de Nederlandse buitenlandse politiek wensen te handhaven, kunnen wij wel met de gehele Nederlandse politiek naar huis gaan. Dan is dat het einde van

de Nederlandse buitenlandse politiek.

De Gaulle heeft kennelijk niet genoeg aan het politieke overleg, dat reeds bestaat, aldus prof. Korteweg, en dus rijst de vraag waarom hij buiten de bestaande organen om en buiten de mogelijkheden, die de normale procedure van de EEG biedt, behoefte heeft aan andere instituten. Klaarblijkelijk is het allerminst de bedoeling van De Gaulle de Europese Gemeenschappen te versterken.

Zijn bedoeling is kennelijk alleen het tot stand brengen van een alliantie ten behoeve van de Franse politiek. Indien deze opzet zou slagen zou De Gaulle in de NAVO en eventueel in de Verenigde Naties kunnen spreken namens een groep van zes landen. Met andere woorden: het gaat bij de opzet om de hegemonie van Frankrijk. Voor dat doel heeft De Gaulle een club nodig, een alliantie, waarvan het nuttig is vast te stellen, dat dit een soort politieke samenwerking is, die niets heeft te maken met de Europese Gemeenschappen.

Wat De Gaulle wil, is het veroveren van een machtspositie, die hij wil gebruiken voor doeleinden waarmee Nederland het niet eens is.

De wijze van optreden van De Gaulle — overrompelend vooroverleg met Adenauer — heeft een voorproefje gegeven van wat de toekomst ons zou hebben gebracht indien de opzet van De Gaulle was geslaagd. Het zou betekenen, dat er voortdurend zou worden gewerkt met het stelsel van de voldongen feiten. Er zou een club ontstaan van inderdaad zes landen, maar 'n club waarin Frankrijk en Duitsland de dienst zouden uitmaken.

Er zou in een dergelijke situatie, consequent doorgedacht, helemaal geen plaats meer zijn voor een zelfstandige buitenlandse politiek van Nederland, tenzij Nederland telkens opnieuw zijn zelfstandigheid zou willen bevechten. Dat betekent, dat de strijd, die er nu in Parijs is geweest, zich telkens zou herhalen wanneer de opvatting van Nederland niet zou samenvallen met die van Frankrijk, eventueel die van Duitsland.

De minister heeft ons gespaard voor deze toestand, althans voorlopig. Wij moeten ons maar afvragen hoe dit alles verder zal gaan en welke politiek in de toekomst zal worden gevolgd.

Prof. Korteweg had er vooral bezwaar tegen, dat na de economische splitsing, die in Europa dreigt door de tegenstellingen tussen de Zes en de Zeven, er ook nog een politieke splitsing in Europa zou ontstaan.

Dat was ook het hoofdbezwaar van minister Luns tegen de Frans-Duitse plannen. Een bespreking van de politieke problemen, zei hij, die samenhangen met het beleid van de Europese Gemeenschappen, dient te worden gevoerd in een apart instituut, los van de gemeenschappen. Problemen, die niet samenhangen met de Europese Gemeenschappen, dienen te worden behandeld in andere organen, zoals de NAVO, waarin alle grote westerse mogendheden zijn vertegenwoordigd. De grote waarde van de

(Vervolg pagina 3)

ALGEMEEN SECRETARIAAT
V.V.D.
Koninginnegracht 61
's-Gravenhage
Tel. 0 70 - 111768 - 114375
Giro 67880

(Advertentie)

HET LIBERAAL ZIJN

is een vrij man waardig; zo constateerde reeds wijlen Prof. Huizinga. Maar hoeveel vrije mensen hebben tegenwoordig geen moeite zich geestelijk staande te houden te midden van de branding van deze bewogen tijd?

Het HUMANISTISCH VERBOND wil hen daarbij helpen. Tal van buiten-kerkelijke liberalen gaven blijk dit te verstaan door toe te treden als lid. U ook?

Inl. bij: HUMANISTISCH VERBOND.

Oudegracht 152, Utrecht.

**Mr. H. VAN RIEL SPREEKT
TE NIEUWKOOP**

Op vrijdag, 10 maart a.s., spreekt in Nieuwkoop in Sporthotel De Koker aan de Nieuwveenseweg 21, mr. H. van Riel, over het onderwerp: „De algemene politiek van de VVD”.

Gelegenheid tot het stellen van vragen.

Aanvang 8 uur. Gratis toegang.

(Vervolg van pagina 2)

politieke consultatie in deze organisatie is gelegen in het feit dat alle leden vrij en op gelijke voet aan dit overleg deelnemen en dat er geen geïnstitutionaliseerd vooroverleg tussen groepen plaatsvindt. Indien de Zes zich zouden afzonderen en vervolgens met een gemeenschappelijke visie aan de consultatie in de NAVO zouden deelnemen, zou dat door de andere NAVO-partners, zoals Canada en de Scandinavische landen, niet worden geëerd en als ongewenste blokvorming worden aangemerkt.

De Europese economische integratie moet worden gezien als een versmelting van de nationale belangen, die ten slotte moet leiden tot een politieke eenheid zonder enige nationale overheersing. De door De Gaulle voorgestelde nieuwe vorm van politieke samenwerking tussen de Zes, is in principe tegengesteld aan deze integratiegedachte. Bovendien ontbreken de essentiële waarborgen voor de belangen van de kleine partners. De Europese gemeenschapsorganen zouden ondergeschikt worden aan het nieuwe intergouvernementele instituut.

Men kan geruststellend opmerken, dat Adenauer verbeteringen heeft aangebracht in de oorspronkelijke plannen van De Gaulle, maar men moet weten dat het Franse staatshoofd in de conferentie nog eens precies heeft uiteengezet wat zijn gedachten waren. Die kwamen overeen met zijn oorspronkelijke plannen zoals hij die heeft meegedeeld op 31 augustus bij het bezoek van minister-president De Quay en minister Luns aan Parijs.

Wanneer wij de gewijzigde voorstellen hadden aanvaard, waren wij nu al weer een stap verder geëngageerd geweest om verdergaande voorstellen te moeten bestuderen.

Naar aanleiding van een aantal onvriendelijke interrupties van de banken van de PvdA, viel minister Luns ten slotte nog uit: Ik sta bepaald verbaasd over wat ik hoor van een fractie, die toch van het begin af bekend heeft gestaan zeer Europees te zijn, die de integratiegedachte, de supra-nationale gedachte steeds heeft verdedigd. Ik heb in de politiek veel meegemaakt, maar dit is toch helemaal nieuw. Wanneer de Nederlandse regering plannen, zoals die op het ogenblik zijn voorgelegd, had uitgedokterd, dan had ik de houding van de oppositie weleens willen zien en hun opmerkingen willen beluisteren.

V. v. D.

BRIEVEN UIT NIEUW-GUINEA (II)

DE VERKIEZINGEN VOOR DE NIEUW-GUINEA RAAD

(A.W.A.) Vorige week ontvingen wij, juist te laat om deze brief die week nog te kunnen opnemen, onderstaande beschouwing van mr. W. M. Th. Adriaansens, die in Hollandia is teruggekeerd.

Hetgeen hij schrijft is niettemin nog van voldoende waarde, al hebben inmiddels dan de verkiezingen voor de Nieuw-Guinea Raad reeds plaats gevonden.

Naar men heeft kunnen lezen, is mr. J. O. de Rijke in het district Hollandia-stad gekozen met een voorsprong van vijf stemmen boven ds. Mori Muzendi.

Mr. De Rijke verwierf 1490 stemmen, ds. Muzendi 1485 stemmen en de katholieke kandidaat mr. J. H. G. Boekraad 551 stemmen.

Voor landelijk Hollandia werd Nicolaas Jouwe gekozen met 86 van de 118 geldige stemmen.

Verder geven wij nu het woord aan de heer Adriaansens.

Op zaterdag 18 februari hebben de rechtstreekse verkiezingen voor één zetel in de Nieuw Guinea Raad te Hollandia een aanvang genomen. In feite gaat het tussen drie kandidaten: 1. mr. J. H. G. Boekraad, voorgesteld namens het Katholieke (Europese) bevolkingsdeel voorzitter van de ARKA (R.K. Ambtenaren Bond), 2. de papoea dominee Mori Muzendi, voorgesteld door het CWNG (Chr. Europees Werknemersverbond) en 3. mr. J. O. de Rijke, die aanhang heeft onder de zgn. „blijvers” en een bepaalde (grote?) groep papoea's.

Mr. De Rijke wordt gesteund door papoea-voormannen als Marcus Kaisiepo, Nicolaas Jouwe, die beiden nog onlangs Nederland hebben bezocht, Inuri en de Seroeier Frans Waromi, die aanvankelijk zelf kandidaat was, doch zijn kandidatuur op het laatste nippertje heeft ingetrokken ten gunste van De Rijke.

Het was van de CWNG een goede zet op het politieke schaaakbord een accepta-

bele papoea als vertegenwoordiger aan te wijzen. Met leuzen als: „Wij kennen geen rassendiscriminatie” en „Wij, Europeanen van Hollandia, laten ons vertegenwoordigen door een Autochtoon”, wordt de kandidatuur gesteund. Door te felle aanvallen op de andere kandidaten en nieuwe onbenullige leuzen lijkt het of de overigens zelf integere CWNG-kandidaat, die aanvankelijk een grote aanhang had, enigszins terrein is gaan verliezen.

De campagnes worden fel gevoerd, soms wel bij het onbetamelijke af. Het regent bij de politie van wederzijdse klachten wegens belediging. De hoofdredacteur van de „Koerier” diende een aanklacht in tegen de redacteur van „Parasit”, mr. De Rijke stelde een vordering in tegen de „Koerier”. Ook heeft de Raad van Diensthoofden zich gehaast in een ordonnantie (van 11 februari j.l.) het opkopen van stemmen en het stemmen op een andere naam strafbaar te stellen.

Welke indruk dergelijke, voorgekomen, onoirbare praktijken op de buitenstaande toeschouwer maakt, is moeilijk te realiseren. De Nieuw Guinea Koerier concludeerde: „Men kan er over twisten of de verkiezingscampagne, zoals die tot nu toe in Hollandia is gevoerd, al een succes is geworden. Vele tegenstellingen zijn geactiveerd en gezien het kleinsteeds karakter van de Hollandiase samenleving speelt het persoonlijke element een belangrijke rol”.

Het ware beter geweest, hetgeen ik vorige maand reeds neerschreef, de Europeanen als groep te laten stemmen voor 2 á 3 zetels in de Raad. Een hoop verwarring en onjuistheid ware hiermede voorkomen.

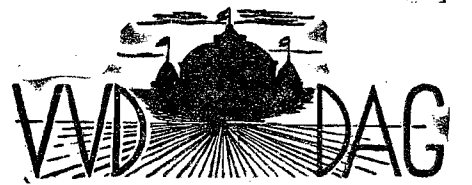
Als voorzitter voor de op 5 april te openen Raad is aangewezen J. H. F. Sollewijn Gelpke, hoofdamtenaar bij het Binnenlands Bestuur en voormalig HPB (Hoofd van Plaatselijk Bestuur).

Mr. W. M. Th. ADRIAANSENS, Hollandia.

ALG. LEDENVERGADERING

Ingang Rijnhotel

Wij maken de afgevaardigden ter Algemene Ledenvergadering op 17 en 18 maart a.s. in het Rijnhotel te Rotterdam er op attent, dat de ingang van de grote vergaderzaal is gelegen aan de Mauritsweg 3; dit is ter zijde van de hoofdingang van het Rijnhotel.

**9 SEPTEMBER
IN SCHEVENINGEN**

LIBERALE MANIFESTATIE

De VVD-dag op zaterdag, 9 september moet een liberale manifestatie worden. Dat hebben wij in het Comité met elkaar afgesproken.

Hoe kan dat? Dat kan, als ieder lid van de VVD mee getuigt van zijn wil om de liberale gedachte uit te dragen. En dat uitdragen geschiedt op zaterdag, 9 september, in Scheveningen en Den Haag.

De afdeling Breda heeft een commissie ingesteld ter propagering en plaatselijke voorbereiding van de VVD-dag. Deze commissie bestaat uit de heren F. J. Melzer, voorzitter-secretaris, Taxandriaan 27 te Breda, drs. A. H. van Rij en P. Vroon.

VROUWEN IN DE V.V.D.

Afdeling Voorburg

Het bestuur van de afd. Voorburg van de Vrouwen in de VVD nodigt U hierbij uit tot het bijwonen van een lezing op maandag 6 maart a.s. in het Fjordgebouw, Zwartelaan, Voorburg, des avonds acht uur.

Mevr. dr. H. E. 's-Jacob uit Amersfoort zal spreken over: Oude Griekse heiligheden.

Ook de heren zijn bij deze lezing (met dia's van harte welkom.

A. Stembord-Bertram, secr.

N.V. Vereenigde Touwfabrieken

GEVESTIGD TE ROTTERDAM
•GRAVENWEG 284. TEL. 11.40.60

Fabrikanten van:

**SISAL- EN MANILLATOUWWERK
STAALKABELS
HERCULESTOUW - PYHONTOUW**

En van vloerbedekking onder de merken:

**JABO
VERTO-HAARBOUCLE**

tevens van:

COCOS VLOERBEDEKKING

(VERVOLG VAN PAG. 1)

en vooral op die bevriende mogendheden, wier belang bij de integriteit van Nieuw-Guinea nog groter is dan het onze.

Als de Verenigde Naties zich aan ondersteuning van een land, dat overeenkomstig artikel 73 van het Handvest der Verenigde Naties het beheer voert over een gebied, welks „bevolking nog niet een volledige mate van zelfbestuur heeft bereikt”, onttrekken en wanneer dat eveneens het geval is met degenen, die het allerhoogste belang hebben bij een rustige ontwikkeling van dat gebied, dan kan men inderdaad niet van ons land verlangen, dat het geheel alleen goed en bloed opoffert.

Dan is d à t inderdaad „nutteloos”.

* * *

Na het Kamerdebat schreef „Het Vaderland” (vrijdag 24 februari) een kort hoofdartikel, getiteld „Wel duidelijk”, waarmee wij minder verwantschap voelden dan an-

ders meestal met beschouwingen van dit liberale orgaan het geval is.

Met name trof ons de wijze, waarop werd gereageerd op het bericht, dat president Kennedy de heer Soekarno, die aangekondigd had San Francisco op zijn „wereldreis” te zullen aandoen, voor een gesprek heeft uitgenodigd.

Men weet — dat is openlijk zowel van Amerikaanse als van Nederlandse zijde verklaard — dat de Ver. Staten iedere door geweld afgedwongen wijziging in de status van Nieuw-Guinea verwerpen. Minister Luns heeft de afgelopen week in de Kamer nog eens gezegd, geen enkele aanwijzing te hebben, dat de nieuwe Amerikaanse regering de bekendmakingen en toezeggingen van de vorige Regering niet zou delen.

Na het bekend worden van het bericht, dat president Kennedy Soekarno heeft uitgenodigd, zei minister Luns in de avondvergadering van donderdag 23 februari, de stellige indruk te hebben, dat van dit bezoek zal worden gebruik gemaakt om van de zijde der Amerikaanse

Regering „enige zaken te bespreken, die ook ons aangaan”.

Minister Luns nam daarmee het enige juiste Nederlandse standpunt in, namelijk door te veronderstellen, dat president Soekarno om het eens heel huiselijk te zeggen: „op het matje wordt geroepen”.

Misschien ligt het anders, maar zolang niet het tegendeel blijkt, lijkt het ons een logische Nederlandse houding om uit te gaan van de gedachte, dat de Verenigde Staten hun boven aangegeven standpunt niet hebben gewijzigd.

Waarom moest „Het Vaderland”, terwijl het daar nog geen enkele aanwijzing voor kon hebben, dit nu onmiddellijk weer als „een succes voor de heer Soekarno” aan zijn lezers voordragen, met de nodige andere pessimistische beschouwingen?

Wij hopen, dat ons geestverwante Haagse liberale orgaan, niet óók al onder de slachtoffers van de Indonesische zenuwenoorlog moet worden gerekend. Dat zou ons bepaald spijten.

A.W.A.

Liberaal kritiek op garantiebeleid

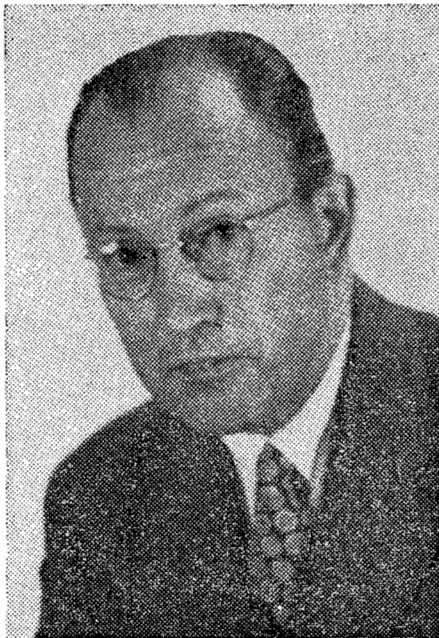
Landbouw, een verloren zaak? - Eerste Kamerlid Baas signaleert ongerustheid onder agrarische bevolking - Gezinsinkomen mag geen maatstaf zijn voor garantiebeleid - Bestrijding wateroverlast is nationale taak - Buitenlandse zaken in Tweede Kamer - De heer Couzy bezorgd over de NAVO - Prof. Korteweg veroordeelt anti-semitische „exportverklaringen“.

Bij het landbouwdebat in de Eerste Kamer heeft onze geestverwant ir. Baas in zijn speech een aantal kritische geluiden over het garantiebeleid van minister Marijnen laten horen. Hij verklaarde er niet van overtuigd te zijn dat de bewindsman voldoende rekening houdt met de bijzondere positie van de Nederlandse landbouw. Betreurenswaardig vond hij het, dat de minister er tot nu toe niet in is geslaagd die beslissingen te nemen, die het vertrouwen in de toekomst van de landbouw versterken.

Mr. Marijnen meent nu wel, dat er geen redenen zijn om aan te nemen, dat er grote ongerustheid in agrarische kringen is, maar de heer Baas was er van overtuigd, dat het vertrouwen in de toekomst de laatste jaren is ondergraven. Het schrijven en praten over te veel melk, te veel granen, mogelijk te veel varkens en kippen, te veel mensen en te kleine bedrijven heeft bij velen de vraag doen opkomen: Zijn er werkelijk nog perspectieven of staan we voor een verloren zaak?

Ons verschil van inzicht, aldus ir. Baas, heeft geen betrekking op de kernpunten van het agrarisch beleid. Maar de concretisering van het garantiebeleid op belangrijke onderdelen laat te wensen over; ook de argumentatie is niet altijd even sterk. Dat de regering tijdens het landbouwdebat in de Tweede Kamer enige concessies heeft gedaan ten aanzien van de produktiviteitsruimte en het gegarandeerde kwantum melk, had op de heer Baas geen grote indruk gemaakt. Hij had er bezwaar tegen, dat de minister zich thans op het standpunt stelt, dat de regering op beide punten aan de wensen der Kamer tegemoet is gekomen.

Zou de minister ons duidelijk willen maken waarom hij een hoeveelheid van vijf miljard kg. (gewijzigd in 5.1 miljard) in de garantie wil opnemen, terwijl er 6.8 miljard is geproduceerd en

PROF. KORTEWEG
...ergerlijke vragenlijst...

uitermate gevaarlijke methode om langs die weg iets te gaan bewijzen. Dit soort berekeningen vertroebelt de sfeer. De minister wil immers laten bewijzen, dat via de niet gegarandeerde produkten het inkomen redelijk is, ondanks een onredelijke prijsgarantie voor een door de regering gedeeltelijk gegarandeerd produkt.

Vooral in de groeiperiode der landbouwgewassen leidt wateroverlast tot bijzonder grote schade. De minister van landbouw heeft een grote verantwoordelijkheid voor het tot stand komen van maatregelen ter voorkoming van waterschade, aldus de heer Baas. Weliswaar moet over de financiële kant van deze zaak bij andere begrotingen worden gesproken, maar ook deze minister dient bijzondere aandacht aan deze kwestie te besteden. Het is een nationale taak de bewoners voor welke overlast dan ook te behoeden.

De christelijke-historische ir. Geuze greep dit landbouwdebat aan om enkele woorden te spreken over het overleden liberale Kamerlid H. D. Louwes een agrarische deskundige, wiens verscheiden volgens de heer Geuze de taak van de overige landbouwexperts heeft verzwaard. Hij noemde de heer Louwes een sieraad van een levensstijl die het platteland in al zijn volheid en verscheidenheid ten goede kwam. De heer Baas dankte ir. Geuze voor zijn woorden ter nagedachtenis van deze landbouwvoorman.

Op de eerste dag van het begrotingsdebat over buitenlandse zaken in de Tweede Kamer heeft de liberale heer Couzy zijn bezorgdheid uitgesproken over de ernstige inzinking, die de NAVO doormaakt. Een van de voornaamste oorzaken van het tanen der eenheid en daardoor van de kracht van de NAVO zag hij in de economische splitsing van West-Europa, die het grote gevaar van een politieke splitsing inhoudt. De politieke eenheid in het Atlantisch verbond was toch al een zorgenkind, maar een verder gaande politieke splitsing zal voor de NAVO als politiek instrument de doodsteek betekenen.

Betreurenswaardig is het, dat het merendeel der deelnemende landen nog steeds niet aan zijn verplichtingen voldoet. Ongetwijfeld zijn de Verenigde Staten de krachtigste deelnemer aan het bondgenootschap. De andere bondgenoten hebben te veel en te lang vertrouwd op die kracht. Zij hebben de Amerikaanse economische en militaire hulp gaarne aanvaard, zonder hun eigen militaire inspanning te vergroten overeenkomstig hun stijgende welvaart. Nu de V.S. niet meer het monopolie bezitten van de nucleaire deterrent, terwijl zij hun steun aan wapens en andere militaire goederen niet meer op het oude niveau kunnen handhaven, treden de nalatigheden der andere bondgenoten als zwakte in het bondgenootschap aan het licht.

De sombere klanken, die de heer Couzy over de NAVO liet horen, waren ook in de redevoering van de meeste an-

dere Kamerleden te beluisteren. Ook de staatssecretaris van buitenlandse zaken, dr. Van Houten, onderkende uiteraard de moeilijkheden, die aan de onderlinge eensgezindheid schade kunnen toebrengen. Toch zag hij de toekomst van de bondgenootschappelijke samenwerking met vertrouwen tegemoet. Alle NAVO-regeringen zijn het er over eens, dat het voortbestaan van de alliantie voorwaarde is voor de handhaving van de vrijheid en de integriteit van het grondgebied der leden-landen. Uitgaande van dit fundamentele uitgangspunt vindt thans een diepgaand onderzoek in eigen kring plaats omtrent de richting waarin de Atlantische samenwerking op militair, politiek en economisch gebied zich dient te ontwikkelen, aldus dr. Van Houten.

De tweede liberale woordvoerder, prof. Korteweg, vroeg de aandacht voor het feit, dat Nederlandse exporteurs, die goederen naar de Verenigde Arabische Republiek willen uitvoeren een formulier voorgelegd krijgen met vragen van anti-semitische strekking. Onze regering bevordert de export naar de V.A.R. door het verlenen van kredietgaranties en daarom vroeg prof. Korteweg, of de regering zich zekerheid heeft verschaft, dat de exporteurs, die faciliteiten krijgen, zich niet aan rassendiscriminatie schuldig maken.

De landen van het westen moeten nu eenmaal bereid zijn offers van materiële aard te brengen voor de hoge beginsele van recht en vrijheid. Dit is niet alleen een richtlijn voor de regeringspolitiek, maar een stelling, die haar weerspiegeling moet vinden in de houding van het Nederlandse volk in al zijn gelegingen.

Uit het antwoord van staatssecretaris Van Houten viel op te maken, dat de gang van zaken bij het verlenen van exportkredieten zodanig is, dat hierin voor de regering geen mogelijkheid schuilt om rassendiscriminerende praktijken tegen te gaan. Overigens moet het Nederlandse bedrijfsleven zelf uitmaken welke transacties al dan niet aanvaardbaar zijn. Hij geloofde, dat er geen reden is de beoordeling daarvan niet aan het Nederlandse bedrijfsleven toe te vertrouwen.

Prof. Korteweg vond dit antwoord niet erg bevredigend. Wel gaf hij toe zelf ook niet goed te weten hoe de regering invloed in deze affaire zou kunnen uitoefenen, maar hij meende, dat de staatssecretaris toch wel op z'n minst had kunnen verklaren, dat de regering het uitermate zou betreuren als Nederlandse exporteurs de gewraakte verklaringen zouden afleggen.

De ergerlijke vragenlijst, die de exporteurs voorgelegd krijgen, geeft daartoe zeker aanleiding. Daarop komen vragen voor als: Is een deel van uw bedrijfskapitaal in handen van joden? Hebben joden

MR. BAAS
.....kritische geluiden.....

zitting in uw directie. Bevinden zich joden onder de chefs? Is degene, die contracten tekent een jood? Hoe groot is het aantal joodse arbeiders in uw fabriek en op uw kantoor?

De staatssecretaris reageerde op deze repliek met de verklaring, dat hij om misverstand te voorkomen duidelijk wilde vaststellen, dat de regering alles wat naar rassendiscriminatie zweemt als uiterst afkeurenswaardig beschouwt. Voor het overige beloofde hij te zullen nagaan, of het mogelijk is bepaalde maatregelen in deze aangelegenheid te nemen.

Prof. Korteweg legde er de nadruk op, dat het van groot belang is, dat grote aantallen jonge mensen in staat gesteld worden de nodige ervaring op diplomatiek terrein op te doen, bijv. door hen te laten deelnemen aan de zeer vele internationale conferenties, waarbij Nederland is betrokken. In dit verband vestigde hij er de aandacht op, dat de diplomatieke dienst op den duur alleen bij een bevredigende bezoldiging over voldoende geschikte mensen zal kunnen beschikken. Een opmerking, die overigens voor de hoge regionen van het gehele ambtenarenapparaat geldt.

Minister Luns antwoordde hierop, dat reeds enige verbeteringen in de financiële positie van de jongere ambtenaren van de buitenlandse dienst zijn aangebracht, terwijl gewerkt wordt aan het wegnemen van enkele andere financiële knelpunten.

Flitsen van het Binnenhof (II)

de kostprijsberekeningen betrekking hebben op een produktie van 6.8 miljard? Als men een hoeveelheid garandeert, die niet gelijk is aan de produktie, dan maakt dit de indruk van „handjeplak“.

De liberale afgevaardigde geloofde niet, dat de produktieomvang en de produktierichting van onze landbouw in EEG-verband de minister duidelijk voor ogen staan. Zonder nadere toelichting wilde hij niet de stelling van de minister onderschrijven, dat het niet verantwoord zou zijn naar een hoog prijspeil voor granen te streven, zoals dit in de Duitse bondsrepubliek wordt aangehouden. Het is voor ir. Baas nog de vraag, welke gevaren groter zijn: optrekking tot het Duitse prijspeil met de mogelijkheid van een toeneming der graanproduktie in Frankrijk, óf verlaging van het Duitse peil met als mogelijk gevolg: een zeer grote toeneming van melk, varkensvlees, eieren en slachtgevoeltes.

Een sterke vermindering van de agrarische beroepsbevolking kan de VVD-fractie accepteren onder voorwaarde, dat er voor de betrokkenen een aanvaardbaar alternatief is. De belanghebbenden dienen in volle vrijheid zelf te beslissen. Regionale industrialisatie, beroepskeuzevoorlichting, omscholing enz. kunnen bijdragen tot de oplossing van dit mogelijke maatschappelijke vraagstuk.

Onaanvaardbaar achtte de heer Baas de opmerking van de minister, dat het belangrijkste criterium ter toetsing van het garantiebeleid het gezinsinkomen per bedrijf zou moeten zijn. Als binnenkort de lonen van niet geschoolde arbeiders in achtergebleven bedrijfstakken ter sprake zullen komen, dan zal toch geen zinnig mens eerst vragen naar het eventuele loon van kinderen of misschien zelfs van de vrouw. Daarom vroeg hij de minister het gezinsinkomen niet meer te gebruiken als bewijs van een redelijk bestaan op onze gezinsbedrijven.

Bovendien was het hem opgevallen, dat men bij de samengestelde rentabiliteitsberekeningen is uitgegaan van te verwachten prijzen, met name voor varkens en eieren. Het leek de heer Baas een

UNDERBERG

Grog 1 glas heet water
1 schep suiker

1 schijf citroen • 1 flesje Underberg

Importeur: Tony van Heeswijk - Roermond

De Amersfoortse rede van Mr. P. Zonderland

Namens het bestuur van de afdeling Amersfoort van de VVD schrijft ons de secretaris, de heer M. de Bruijne:

Naar aanleiding van uw cursiefje op de Amersfoortse rede van mr. P. Zonderland (blz. 5, „Vrijheid en Democratie“ van 28 januari j.l.) zou het bestuur van de afdeling Amersfoort van de VVD gaarne enige kanttekeningen plaatsen.

1. De eerste alinea kan de suggestie in zich bergen, dat mr. Zonderland zich voor een spreekbeurt heeft aanbevolen. Ter voorkoming van misverstand zij opgemerkt, dat het afdelingsbestuur mr. Zonderland hiertoe heeft uitgenodigd.

2. Door het afdelingsbestuur is de heer Zonderland geconvoceerd als „de Amsterdamse advocaat mr. P. Zonderland, oud-secretaris van de VVD-commissie voor PBO-zaken“. Dit in tegenstelling tot het gestelde in het door u overgenomen artikel in „Het Vaderland“ van 18 januari j.l.

3. Uw mening, dat het door mr. Zonderland gesprokene gematigder zou zijn geweest dan in het verslag, aan de dagbladen toegezonden, kan het bestuur niet delen. Het door de redactie van de „Amersfoortsche Courant“ opgestelde verslag van deze bijeenkomst kan in deze moeilijk ter staving van uw mening dienen.

Redactionele aantekening:

In ons blad van 28 januari namen wij inderdaad een artikel uit „Het Vaderland“ over

en wij voegden daar een aantekening aan toe, gebaseerd op de ons verstrekte gegevens.

1. Van het in punt 1 door het Amersfoortse bestuur genoemde, hebben wij kennis genomen. Over deze formele kwestie kunnen wij verder uiteraard geen oordeel hebben.

2. „Het Vaderland“ begon zijn artikel aldus: „De Amsterdamse advocaat mr. P. Zonderland, die zich aankondigt als oud-secretaris van de VVD-commissie voor PBO-zaken, heeft voor de afdeling Amersfoort van deze partij een rede gehouden“.

De woorden: „... die zich aankondigt als oud-secretaris van de VVD-commissie voor PBO-zaken“, waren ongetwijfeld gebaseerd op het feit, dat „Het Vaderland“ het verslag door mr. Zonderland zelf kreeg toegezonden.

Materieel verschil tussen de aankondiging in „Het Vaderland“ en die van het afdelingsbestuur is er niet.

3. Leden, die de Amersfoortse vergadering bijwoonden, verzekerden ons, dat de door mr. Zonderland uitgesproken rede gematigder was dan het verslag daarvan, dat zij later in verscheidene landelijke dagbladen aantreffen en dat vooraf was rondgezonden.

Ter staving van dat oordeel legde men ons het verslag in de „Amersfoortsche Courant“ voor, dat een tijdens de vergadering door een verslaggever gemaakt verslag was en dus niet een door spreker zelf vooraf gemaakte samenvatting.

Wij achten deze formele punten hiermee voldoende toegelicht.

Mr. H. van Riel sprak voor de Onder-Centrale Noord-Veluwe

Woensdag, 22 februari, opende de voorzitter van de afdeling Harderwijk, mr. H. C. Vos, de bijeenkomst van de Onder-Centrale Noord-Veluwe in Hotel Zeezicht met een hartelijk welkomstwoord aan de leden, maar vooral aan de belangstellenden, die in grote getale gehoor gegeven hadden aan de uitnodiging deze vergadering bij te wonen.

Ook de spreker van deze avond, mr. H. van Riel, mejuffrouw mr. M. M. F. van Everdingen, onze algemene secretaresse, en mr. S. Willinge Gratama werden door de heer Vos met enkele sympathieke woorden verwelkomd.

Mr. H. van Riel ving zijn rede aan met de mededeling, dat het altijd goed is, dat de Onder-Centrales vergaderingen beleggen voor leden en geestverwanten. Vooral, vervolgde spreker, nu wij weer dichterbij nieuwe verkiezingen komen te staan. De bevolking moet ervan overtuigd zijn, dat de VVD handelt naar de tijd waarin wij leven.

Wij moeten ons realiseren, dat onze doelstellingen anders zijn geworden dan 30, 10 en zelfs 5 jaren geleden. Zakenmensen en bestuurders ondervinden aan de lijve, dat de toestanden telkens en telkens weer veranderen.

De eigenlijke betekenis van deze vergadering is niet om propaganda te maken met problemen, waarover wel gesproken wordt bij verkiezingen. Er is maar één effectieve vorm van propaganda. Als U spreekt met iemand van een andere politieke partij, dan luistert hij naar U als mens tot mens. Dan bereikt U meer, dan met een brochure.

Er is altijd een strijd tussen de krachten van de vooruitgang en die van het behoud. Wij staan nu aan het begin van die ontwikkeling. Op welk punt, dat is totaal onbekend. Wel constateren wij een langzame afbraak in de socialistische en confessionele politieke partijen. De socialistische gedachte brokkelt heel langzaam af.

De politieke ontwikkelingen beginnen altijd in de grote steden en de randgemeenten. Daarna verspreiden zij zich verder over het land. De geweldige toename van het liberalisme — vooral bij de laatste verkiezingen is dit gebleken — begon in Amsterdam, Rotterdam en Den Haag. Dit is geen modegril, maar het gevolg van een maatschappelijke verschuiving.

Karl Marx, wel een grote geest, heeft niet ingezien dat, wanneer de arbeiders meer loon ontvangen, zij meer luxe verlangen en belang krijgen in een grotere zelfstandigheid. Zij kopen bromfietsen en televisietoestellen. Het is begrijpelijk, dat mensen, die in een slechte toestand verkeren, alles van hun organisatie verwachten.

De kracht van het versleten slagwoord, dat de arbeiders alleen van de socialisten en niet van de liberalen iets goeds kunnen krijgen, is groot. Het gevaar hiervan is, dat men niet ziet wat werkelijk door het liberalisme gegeven wordt. Verandering van partijkeuze kost tijd. Elk jaar komen er 180.000 nieuwe kiezers, die deels de keuze van de ouders, deels hun eigen zelfstandige keuze naar voren brengen. De vrijheid gaat een kleine luxe vormen, die in hun ogen begerenswaardig is. Om goede propaganda te voeren voor onze partij is zelfcritiek nodig om andere groepen te benaderen. De politiek is een serieuze zaak. Een goede propagandist moet in grotere verbanden zien en menselijk zichzelf trachten te blijven. Versta de kunst om eenvoudig te zijn, openheid te geven in benadering van andere mensen en hun gedachten.

In het grote sociale probleem, de AOW, de zorg voor de ouden van dagen, is in Nederland alsnog een groot sociaal tekort. De ouden van dagen krijgen nog steeds een onvoldoende verzorging. Dit is een ontzaglijk vraagstuk. De andere sociale zorg is traditie geworden, maar geeft de arbeider voor zijn oude dag geen toekomst. De psychische moeilijkheid voor allen hierbij is het eenzaam worden. De ouden van dagen moeten in de gemeenschap opgenomen worden.

Na de vrije zaterdagmorgen van nu zal na 10 of 20 jaar ook een vrije vrijdagmiddag komen. Dan komt de noodzaak een neventaak te zoeken. In het sociale probleem van de ouden van dagen ligt hier een grote taak open en deze overgangssituatie moet menselijk waardig worden. Dit vraagt het zich concentreren op de medemens.

Wij hebben reeds getracht in de Regering iets op dit gebied te veranderen door zonder socialisten te regeren. Het accent op de premie-woningbouw was alleen te bereiken zonder socialisten in de regering. In de premiewoning-politieke maatschappij drijft alles op de kleine zelfstandige ondernemers. Al deze mensen kunnen slechts verder bestaan, wanneer er een ander belastingstelsel komt. Er moet voor deze mensen een gelegenheid komen over te houden. Die is er nu nog niet.

De vermogensvorming voor deze mensen moet groter zijn dan vroeger. Dat kan waarschijnlijk alleen tot stand komen zonder de socialisten. Het bestaan van grote aantallen bescheiden maar voldoende vermogende zelfstandige ondernemers

en een eigen woningbezit voor honderdduizenden zou voor de socialisten gelijk staan met zichzelf te vernietigen. Als de ontwikkeling van de wereld deze kant opgaat, zal de wereld een betere richting uitgaan.

De heer Van Riel besloot zijn rede met de mededeling, dat achter de groei van de VVD het werk staat van vele mensen, die deze gedachte hoog houden. De weg moet niet geblokkeerd worden door mensen, die deze gedachte niet aanhangen.

Van de geboden gelegenheid om in de pauze schriftelijk vragen te stellen werd zeel veel gebruik gemaakt.

Na de pauze beantwoordde de heer Van Riel deze stroom van vragen.

Mr. Vos, overtuigd de tolk te zijn van de vele toehoorders, dankte de heer Van Riel voor de veelzijdige en accurate behandeling van de talrijke vragen. Tevens verklaarde hij getroffen te zijn door de redevoering. Wij weten nu, hoe de juiste liberale houding moet zijn om de VVD te dienen en groter te maken.

Mr. D. Schuitemaker spreekt 10 maart in Dokkum

Op vrijdag 10 maart 's avonds te 8 uur zal het lid van de Tweede Kamer, mr. D. Schuitemaker in de Posthoorn te Dokkum, voor de Liberale Sociëteit aldaar, spreken over: algemene politieke problemen.

Doetinchem vergadert op 8 maart a.s.

De afdeling Doetinchem houdt haar jaarlijkse algemene ledenvergadering op woensdag 8 maart a.s. om 20 uur in de bovenzaal van hotel „De Graafschap”.

Er is een belangrijke agenda. Het bestuur vond de heer Vinkenborg bereid een korte inleiding te houden over het onderwerp: „Enige aspecten voor de gemeentepolitiek, zoals uitbreidingsplannen, enz.”

Na afloop hiervan is er gelegenheid tot het stellen van vragen.

Op 27 april a.s. spreekt mr. H. van Riel, voorzitter van de Eerste Kamerfractie van de VVD in hotel „De Graafschap”.

Noteer dit nu reeds in Uw agenda!!

Hillegom houdt jaarvergadering

De afdeling Hillegom houdt een jaarlijkse algemene ledenvergadering, welke zal worden gehouden op maandag 6 maart in café-restaurant „Treslong” te Hillegom.

Aan de orde is o.m. een bestuursverkiezing. Volgens het ingestelde rooster zijn aan de beurt van aftreden de heren C. v. Rede, voorzitter en J. K. de Brabander Jr. Beiden stellen zich herkiesbaar.

Na afloop van de vergadering zal door de heer H. A. Metzlar een fraaie collectie, in Oostenrijk opgenomen kleurendia's worden vertoond.

Causerie over het Havenschap Delfzijl voor de afdeling Groningen

Op de maandagavond 6 maart in hotel „Riche” te houden ledenvergadering van de afdeling Groningen zal prof. mr. E. H. s' Jacob een causerie houden met als onderwerp: „De totstandkoming van het Havenschap Delfzijl”, hetwelk ongetwijfeld vele belangstellenden zal trekken. Juridisch en organisatorisch betekent de voor Delfzijl gekozen bestuursvorm immers een novum op het gebied van havenbeheer, terwijl de haven ook door zijn toekomstmogelijkheden steeds meer de aandacht opeist. Een ander gewichtig punt van de vergadering zal zijn de bestuursverkiezing.

Ledenvergadering te Groningen

Onder leiding van de voorzitter, mr. P. Dorhout, hield de afdeling Groningen haar algemene ledenvergadering in het Concerthuis. Op deze plaats was het, dat naklanken te beluisteren vielen van de politieke oriënteringscursus welke de partij in de maand november van het vorige jaar heeft georganiseerd en waaraan ook een aantal Groningers heeft deelgenomen.

Vooruitlopend op het officiële verslag daarvan werd een globale bespreking van de behandelde onderwerpen gegeven, waarbij zowel de heer Drop als de heer Niemendal kon getuigen van de grote waarde van deze politieke oriëntering. Beide sprekers legden er tevens de nadruk op, hoezeer in de sterk gevarieerde samenstelling van de deelnemerslijst van deze VVD-cursus het begrip „Volkspartij” tot uitdrukking was gekomen.

In een spel van vraag en antwoord vonden leden van de raadsfractie gelegenheid een aantal plaatselijke problemen deskundig toe te lichten. Uit de gestelde vragen bleek, dat vooral de Groninger sport- en tentoonstellingsaccommodatie, alsmede de stadsbusdiensten de belangstelling hadden.

Mr. dr. C. Berkhouwer sprak te Zeist

Op 22 februari j.l. zou prof. S. Korteweg te Zeist spreken over: „De economische toestand in Nederland en het gevaar voor overbesteding”. Onverwacht moest prof. Korteweg echter aanwezig zijn bij het Kamerdebat over „Buitenlandse Zaken”, zodat het een ogenblik scheen, dat de bijeenkomst zou moeten worden afgelast.

Tot onze grote vreugde was mr. dr. C. Berkhouwer, bereid als „remplaçant” op te treden, zoals hij het zelf uitdrukte met een „praatje over politiek allerlei”. Dit praatje is geworden tot een uitermate boeiend betoog over enkele belangrijke actuele onderwerpen, zoals de tegenstelling tussen Oost en West, de overgang van de ondergeschiktheid naar de neven-geschiktheid voor de bevolking van de vroegere koloniale gebieden en de zeer versnelde ontwikkeling van de techniek, die het moeilijk maakt de politieke ontwikkeling daarmee gelijke tred te doen houden.

De kwestie Nieuw Guinea werd uitvoerig besproken, onze verplichtingen jegens dit Rijksdeel dienen wij stipt na te komen. Ten aanzien van de Europese integratie wees spreker met nadruk op het liberale standpunt: er moet voor worden gewaakt, dat we niet verzeild raken in een continentaal autarkisch blok. Het gaat niet om een „Europe des patries”, maar om „la patrie des Européens”.

Bij de behandeling van de aspecten der binnenlandse politiek wees spreker op de liberale tendens in de maatregelen van het huidige kabinet: afschaffing van de huurblokkering, beperking van het subsidie-systeem, vrije loonvorming, belastingverlaging. De samenleving in ons land is door deze liberale wind opgefrist; de mensen zijn vrijer gemaakt in hun persoonlijke mogelijkheden.

Een levendige gedachtenwisseling na de pauze besloot deze welgeslaagde avond. De „remplaçant” loopt de kans meer dan eens voor de dienst in het kamp van Zeist te worden opgeroepen!

Kamer-Centrale Zwolle vergadert

De Kamer-Centrale Zwolle belegt een vergadering, welke zal worden gehouden op zaterdag 11 maart a.s., des namiddags om 3 uur in hotel Van Gijtenbeek.

Op de agenda staat o.m. bespreking van de beschrijvingsbrief.

De heer L. M. van Voorene, wethouder te Amersfoort en voorzitter van de Kamer-Centrale Utrecht, heeft zich bereid verklaard een voordracht te komen houden over Israël.

Deze vergadering is toegankelijk voor alle leden in het gewest.

Copie voor deze rubriek te zenden naar:
Mejuffr. Joh. H. Springer, Alexander-
straat 16, Haarlem.

STAPELPANNEN EN NOG WAT

Vaak krijgen wij „persberichten” toegestuurd „ter plaatsing in ons orgaan”, maar aangezien dat orgaan maar één kolom groot is en genoemde kopij ons teveel op zijwegen zou voeren, moeten wij die beperken.

Het volgende willen wij echter wel vermelden, n.l. een waarschuwing van de Nederlandse Huishoudraad tegen stapelpannen.

Het schijnt, dat op demonstraties en tentoonstellingen veel huisvrouwen zich door handige verkopers tot aankoop van zo'n stel laten verleiden. Weliswaar is de prijs f 130 à f 390, maar in deze tijd van welvaart vindt men blijkbaar zo'n bedrag niet een nadere overweging waard.

Maar later krijgt de N.H.R. de klachten. Daarom heeft die door de Stichting Landbouwhuishoudkundig Onderzoek een onderzoek laten in-

stellen. En het resultaat? Duurder aanschaf; (4 of 5 gewone pannen kosten f 60 à f 80) weinig of niet goedkoper in het gebruik, niet voor alles bruikbaar, dus toch andere pannen nodig. Weinig verschil in voedingswaarde of smaak. Totale bewerkingstijd langer; moeilijker onderhoud.

Voordelen: warmhouden, opwarmen, niet aanbranden.

De N.H.R. verbindt er een algemene waarschuwing aan tegen demonstraties, die fabrikanten en bedrijven vaak aanbieden; zuivere reclame en niet altijd van de beste soort.

Nu zijn onze leden verstandige vrouwen (daarom zijn ze ook lid van de V.V.D.) maar zij zitten vaak in allerlei besturen en kunnen daar misschien een vermanend woordje laten horen om zich schrap te zetten tegenover zulke niet zo verborgen verleiders.

JAARVERGADERING HAAGSE VROUWENGROEP

De Vrouwengroep van de afdeling 's-Gravenhage in de V.V.D. hield op 9 februari j.l. onder voorzitterschap van mev. mr. N. M. W. Dettmeijer-Labberton haar jaarvergadering. De jaarverslagen van de secretaresse en de penningmeesteresse werden door de vergadering goedgekeurd.

De secretaresse, mev. mr. E. de Roock-Bedding, die aan de beurt van aftreden was, werd bij acclamatie herkozen.

Na afloop vertelde mev. R. Bouman-van Beever het een en ander over de voorlichtingsactie voor Individuele Zelfbescherming aan de Haagse vrouwen.

Daarna werd met groot enthousiasme door de aanwezigen de Politieke Hersengymnastiek beoefend, waarbij het winnende team, bestaande uit mev. Ebell, mev. Stam, mej. Pippel en mej. Grundlehner, werd beloond voor haar prestaties.

Wij kunnen er nog bij vermelden dat de vragen van die hersengymnastiek bij ondergetekende ter inzage verkrijgbaar zijn.

MAMMOETWET EN BIJENKORF

In Gouda heeft mev. Van Someren-Downer weer eens over de Mammoetwet gesproken met de bezwaren die er tegen zijn, o.a. tegen de brugklasse en tegen de splitting, die leiden tot een te vroege keus door de kinderen of hun ouders.

Verder is bericht, dat de Goudse Vrouwengroep in de Bijenkorf in Rotterdam achter de schermen wil gaan kijken op dinsdagochtend 14 maart. Trein 9.03. Aanmelding vooraf is noodzakelijk, B. Martenssingel 14, tel. 5194.

J. H. S.

COMMISSIE VERVANGING ARMENWET

WERKZAAMHEDEN VOORTGEZET

Prof. mr. C. W. de Vries schrijft ons:

De commissie heeft haar werkzaamheden in januari 1961 voortgezet, rekening houdende met het feit, dat zij zich nu eerst moet beperken tot de verdere bestudering van de door haar vastgestelde grondslagen betrekking hebbende op een eventueel regeringsontwerp-bijstand levensonderhoud, dat door de regering in de Kamerdebatten (begroting min. van Maatschappelijk Werk) is toegezegd.

De commissie meent, dat zij thans nog niet alles moet bestuderen wat tezamen hangt met een algehele Vervanging Armenwet. Zij wenst nu dadelijk enkele maanden te besteden aan grondslagen voor een regeling van de bijstand levensonderhoud. Dit gedeelte beschouwt zij als een urgentie-opdracht.

Wanneer het regeringsontwerp-bijstand levensonderhoud is verschenen, wil de commissie desgevraagd afzonderlijk over dit wetsontwerp rapporteren. Later zal zij aandacht moeten schenken aan de andere onderwerpen van wetgeving, welke leiden tot een algehele definitieve vervanging van alle onderwerpen, thans in de Armenwet-1912 geregeld. (Collecte-vraagstuk; sociale raden; lijst van instellingen van weldadigheid; reorganisatie van het instituut thans nog in de Wet 1912 genoemd „openbaar armbestuur“.)

Het is opgevallen, dat het Voorl. Verslag van de Eerste Kamer grote belangstelling toont voor de wetgeving, welke berust onder de leiding van de minister van Maatschappelijk Werk.

Het gehele daarop betrekking hebbende Eerste Kamerstuk wordt hier overgenomen.

De Mindervaliden

Een groot aantal leden stelde de vraag, of het niet raadzaam zou zijn, de groepsregeling voor mindervaliden, welke blijkt de Memorie van Antwoord in studie is genomen (blz. 7, linkerkolom), niet als een overbruggingsmaatregel in het leven te roepen, indien 's Ministers ambgenoot van Sociale Zaken en Volksgezondheid ongeveer terzelfder tijd een ontwerp voor een wettelijke regeling inzake maatregelen ten behoeve van arbeidsongeschikten gereed kan hebben.

Het was vele leden opgevallen, dat in de Memorie van Antwoord ook naar aanleiding van vragen over de raad voor revalidatie en over de provinciale revalidatiestichtingen wordt verwezen naar de Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid (blz. 7, rechterkolom). Valt hieruit te concluderen, zo vroegen zij, dat de bewindsvrouw op dit terrein voor het maatschappelijk werk geen eigen taak aanwezig acht?

II. De financieel minderdraagkrachtigen

Sommige leden verklaarden er begrip voor te hebben, dat de Minister over de inhoud van het ontwerp van wet Bijstand Levensonderhoud geen mededelingen kon doen zolang het regeringsoverleg erover nog niet was beëindigd (Memorie van Toelichting, blz. 8, linkerkolom, bovenaan). Uit hetgeen de Minister echter tijdens de mondelinge beraadslaging in de Tweede Kamer had medegedeeld, meenden zij te mogen afleiden, dat, indien alles naar wens verloopt, zowel het interne overleg ten Departemente als het overleg op regeringsniveau zal zijn beëindigd aan het einde van het zittingsjaar 1960-1961 (Handelingen, blz. 3274, linkerkolom, onderaan, en rechterkolom, bovenaan). Deze leden merkten op, dat dan na september 1961 de zienswijze van de daarvoor in aanmerking komende adviesinstanties ter zake van het wetsontwerp zal kunnen worden ingewonnen.

Zij zouden gaarne vernemen, of naar het oordeel van de Regering deze voorstelling van de vermoedelijke gang van zaken juist is.

De leden, hier aan het woord, hadden met instemming kennis genomen van de mededeling in de Memorie van Antwoord (blz. 7, rechterkolom), dat de Minister onder „levensonderhoud“ niet verstaat „het kale levensonderhoud“. Zij hadden echter node een nadere verklaring gemist van het begrip „bijstand“. Zij zouden daarom gaarne vernemen, of het beleid van de Minister is gericht op het scheppen van een verplichting van de Overheid bijstand te verlenen, en, zo ja, wat de bewindsvrouw dan precies verstaat onder „bijstand“.

Het is ook mogelijk, zo vervolgden deze leden, in een wet Bijstand Levensonderhoud een individueel recht op bijstand te creëren, toekomstige aan hem, die aanmerkelijk kan maken, niet in staat te zijn zich de middelen te verschaffen, beno-

digd voor zijn levensonderhoud, zoals dit in die wet zal zijn omschreven.

Nu de Minister, gelijk gezegd onder levensonderhoud niet verstaat „het kale levensonderhoud“, zouden zij voorts gaarne vernemen, of het beleid van de bewindsvrouw erop is gericht het tot stand komen te bevorderen van een wettelijke regeling, waarin én een recht van het individu op bijstand én de verplichting van de Overheid deze te verlenen zijn neergelegd. Zij achtten deze vraag te meer actueel, nu de wetgeving van de Bondrepubliek Duitsland zowel het vorenbedoelde recht als de daaruit voortvloeiende verplichting van de Overheid kent.

Uit de wijze, waarop de Minister haar beleid indeelt in drie hoofdterreinen, zo merkten vele andere leden op, zou men kunnen afleiden, dat de bewindsvrouw het verlenen van financiële bijstand niet meer ziet als een aspect van het individueel maatschappelijk werk, doch als een afzonderlijk werktein. Zij vroegen, of dit inderdaad het geval is, en zo ja, of hieruit de consequentie moet worden getrokken, dat het verlenen van financiële bijstand geen functie meer zou zijn van het maatschappelijk werk, dat dus uitsluitend een immateriële inhoud zou krijgen.

III. De bejaarden

Een groot aantal leden betreurden het, dat de Minister in de Memorie van Antwoord nog geen nadere mededelingen had kunnen doen over de indiening van een ontwerp van wet, regelende het toezicht op de bejaardentehuizen (blz. 7, rechterkolom). Zij vroegen, of de Minister thans in staat is mede te delen, welke hindernissen — die, zoals de bewindsvrouw in de Memorie van Antwoord verder had opgemerkt, vele en velerlei zijn — zich

te dezen voordoen. Beschikt het Departement, zo vroegen zij verder, over gegevens waaruit blijkt, in welke gemeenten en provinciën verordeningen op de bejaardentehuizen van kracht zijn? Deze leden meenden, dat daar, waar dergelijke verordeningen bestaan duidelijk was gebleken, dat zij door de preventieve werking, welke er van uitgaat, van grote betekenis moeten worden geacht.

Vele andere leden hadden met grote belangstelling kennis genomen van de mededeling van de Minister aan de overzijde van het Binnenhof (Handelingen, blz. 3274, linkerkolom), dat het wetsontwerp terzake van het toezicht op de bejaardentehuizen in juli van het vorige jaar om advies was gezonden aan de provinciën en aan de gemeenten. Zij wilden nog gaarne vernemen, aan hoeveel gemeenten te dezen advies was gevraagd, dan wel, of wellicht was bedoeld, dat advies was gevraagd aan de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. Is er reeds antwoord terzake ontvangen en, in het eerste geval, hoeveel antwoorden zijn er reeds binnengekomen? Is het de Minister thans, gezien de reactie op haar verzoek, mogelijk een spoedige indiening van het vorenbedoelde wetsontwerp te bevorderen? Is ook de Nederlandse Federatie voor Bejaardenzorg, zo vroegen zij verder, in de advisering terzake van dit wetsontwerp betrokken?

Sommige leden achtten het wel urgent een wettelijke regeling terzake van het toezicht op de bejaardentehuizen in het leven te roepen. Ook hen had het daarom teleurgesteld, dat de Minister — ofschoon het tot stand komen van een dergelijke regeling tot dusver niet veraf had geschieden — in de Memorie van Antwoord nopens het onderhavige begrotingshoofdstuk te dezen geen nadere mededelingen had kunnen doen (blz. 7, rechterkolom).

SPAREN EN BELASTINGEN (I)

Naar aanleiding van het artikel van de heer Bote de Boer in ons blad van 11 februari ontvingen wij twee brieven.

De eerste kwam van de heer W. J. Waaming, lid van de Gemeenteraad te Haarlem, die ons schrijft:

Betreffende dit artikel van de heer Bote de Boer Lzn., waarin hij pleit voor effectenbezit en/of bezit van een eigen huis door te sparen, eventueel door een sober leven, wil ik toch wel opmerken, dat, hoewel het Nederlandse volk over het algemeen toch zeer spaarzaam leeft, het gehoopte resultaat van het sobere leven, n.l. later een zorgenvrij leven te hebben, in de praktijk meestal onbereikbaar is.

De praktijk is toch, dat, wanneer men in zijn eigen huis woont, en men van zijn spaargeld maar net kan leven, de fiscus dit huis een fictieve huur laat opbrengen en deze fictieve huur bij de inkomsten uit effecten of lijfrente optelt, zodat men in een veel hogere belastingklasse valt.

Een fiscale faciliteit, die het sparen voor een eigen huis zou bevorderen, zou deze zijn: afschaffing van fictieve inkomsten. Inhaerent aan effectenbezit is vermogensbelasting. Wil men effectenbezit aantrekkelijk maken, dan moet de fiscus deze vermogensbelasting van de effecten-inkomsten aftrekken, evenzo, als men grond-, straat-, precariobelasting enz. van zijn huizenbezitopbrengst mag aftrekken.

Wanneer men gespaard heeft voor een lijfrente, en men zijn vermogen aan een verzekeringsmaatschappij heeft afgestaan om van het pensioen te leven, dan moet men aan de fiscus nog fictieve vermogensbelasting betalen. Ambtenaren betalen echter geen vermogensbelasting van hun pensioen, aangezien ambtenarenpensioen niet verkapitaliseerd wordt.

Een fiscale faciliteit tot het sparen voor een lijfrente zou dus zijn: alleen vermogensbelasting te heffen over het vermogen dat men bezit en niet over een fictief vermogen.

Verder, als men spaart voor een ongetrouwde dochter, die de ouders verzorgt, en die dochter blijft alleen over, dan komt de fiscus, en zij moet tot aan het laatste theelepeltje successie betalen, waardoor die dochter meestal met grote zorg armelijk verder kan leven. Zou zij een echtgenoot verzorgd hebben en weduwe zijn geworden, dan zou zij een weduwenpensioen ontvangen.

Een fiscale faciliteit, die het sparen zou bevorderen zou zijn: afschaffing van successie-recht.

Ik hoop, dat de VVD vooraan zal staan om het sparen te bevorderen en wel door alle wetten van de fiscus, die het resultaat van het sparen teniet doen, radicaal af te schaffen.

Dan zal blijken, dat de mentaliteit tot het sparen voor eigen huis, effecten of lijfrente wel degelijk latent in ons volk aanwezig is.

SPAREN EN BELASTINGEN (II)

De tweede inzender, de heer F. Wijnoitz, te West-Terschelling, merkt op:

Met belangstelling en instemming heb ik het artikel gelezen van de heer Bote de Boer over Bezitsvorming in „Vrijheid en Democratie van 11 februari.

Ik meen echter, dat in dit artikel bij de vraag „waar zit de fout?“ geen aandacht is geschonken aan de bij velen onbillijk geachte en geenszins voor de bezitsvorming gunstige belastingvoorschriften. Bedoeld wordt dat, als uit opgespaard bezit meer inkomsten wordt genoten dan f 200.— per jaar, men verplicht is hierover weer inkomstenbelasting en bij groter bezit vermogensbelasting te betalen. Dit betekent dat over

bezit, waarover reeds belasting is betaald, nog eens belasting moet worden betaald.

Deze voorschriften remmen de bereidheid om gelden bij de spaarinstellingen te brengen en bevorderen het oppotten van gelden in de bekende „oude kous“. Deze gelden hebben voor de financiële economie geen enkele betekenis. Afschaffing van deze belastingvoorschriften zou voor het Rijk de kostbare gesubsidieerde spaarregelingen overbodig maken en de spaarinstellingen ten goede komen.

Redactionele aantekening:

(A.W.A.) Met veel van de opmerkingen van beide inzenders kunnen wij ons verenigen.

Dat voor degene, die in een eigen huis woont, de geschatte huurwaarde (verminderd zonodig met hypotheekrente en andere kosten) bij zijn inkomen wordt geteld, lijkt ons, in het systeem van onze inkomstenbelasting echter niet onlogisch. Het is de opbrengst van het in het huis gestoken kapitaal.

Voor het overige echter: onze Kamerfractie en met name mr. Van Leeuwen, heeft telkens weer gepleit voor vrijstelling van een „eerste stukje“ vermogensopbrengst, een primair inkomen uit kapitaal (spaargeld). Hij dacht daarbij bijvoorbeeld aan f 500.—

De heer Van Leeuwen heeft in de loop der jaren al menig denkbeeld verwezenlijkt gezien. Misschien bereikt hij ook dat nog wel eens. Aan gebrek aan vasthoudendheid zal het bij hem zeker niet liggen!

AFDELINGSSECRETARISSEN:

Onze administratie is gaarne bereid met U te spreken over de mogelijkheid van uitbreiding van onze lezerskring.

VRIJHEID EN DEMOCRATIE

Weekblad van de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie.

Voorzitter Redactie-comm.: A. W. Abspoel.

Redactie-secretaris: G. Stempher. Adres: Gooiergracht 163, tel. 02953-3563, Laren (N.H.).

Administratie: Postbus 43, Amersfoort, tel. 7144.

Abonnementenprijs f 2.50 per kwartaal, f 10.— per jaar.

Voor het zenden van abonnements- en advertentiegelden: Postgiro no. 245103, ten name van de Penningmeester van de Stichting „Vrijheid en Democratie“ te Amersfoort.

Losse nummers 20 cent.

Voor advertenties wende men zich tot de administratie.

„Maak de V.V.D. sterk!!”

Een RONDVAART door de Rotterdamse Havens

★ ~~~~~ een BELEVENIS!

SPIDO

Willemsplein
ROTTERDAM

BRONS

*De Nederlandse dieselmotor
met een wereldreputatie!*

10-1200 p.k. voor scheeps- en stationaire
doeleinden. Vraagt prospectus!

n.v. Appingedammer Bronsmotorenfabriek
Appingedam

*Werft
leden*

voor

de

V.V.D.

**de
Waalpalen**

*voor betonfundering in
moeilijke werkomstandigheden*

**stalen palen
damwanden
grondonderzoek**

de Waal's Industrie N.V.
Generaal Vetterstraat 58
Amsterdam

Rotterdam - Hoogezand
Hamburg - Antwerpen

CAPTAIN A. DE JONGE

Gecontroleerde Particuliere Dag- en Nacht Bewakingsdienst.
Bewaking van Schepen, Kaden, Loodsen, Wagons en opgeslagen goederen.
Vakkundig en Technisch personeel voor verhalen van schepen,
openen en schoonmaken van ruimen, binnen- en buitenboord
verven, ketel en tank reinigen, aflos donkeyman, matrozen
koks, enz.

8b VAN VOLLENHOVENSTRAAT, ROTTERDAM
Telefoon dag en nacht 123578-127441-116539

Ankersmit's Textielfabrieken n.v.

DEVENTER

Spinnen

Verven

Weven

Bleken

Drukken

**nieuwe
kleuren**

TELEVISIE

RADIO

WILLEM DE JONG

Voorheen PASSAGE

KORTE HOOGSTRAAT 16
ROTTERDAM
Telefoon 117640 (3 lijnen)
Tussen Gerzon en V. & D.

Specialisten sinds 1906

GRAMO

TAPE-RECORDERS

een nieuwe kantine

81

Verf Van Vettewinkel

C. VAN DER GIESSEN & ZONEN's

SCHEEPSWERVEN N.V.

KRIMPEN AAN DEN IJSSEL

**DE ROTTERDAMSCH
DROOGDOK MIJ. N.V.**

**BLOEMWERKEN VOOR JUBILEA
VERSIERINGEN VOOR RECEPTIES
BRUIDSBOUQUETTEN ENZ. ENZ**

IMMINK DE LANGE

Anno 1805

v/h J. C. DE LANGE'S Koninklijke Tuinbouwinstelling
Holleverancier van H.M. de Koningin

MEENT 125 - ROTTERDAM - TELEFOON 137977-122303

„Houdt de Vrijheid hoog!”

ABRAHAM VAN STOLK & ZONEN

KONINKLIJKE HOUTHANDEL N.V.
STOBE - bekistingsplaten
TIMMERFABRIEK - BOARDS
HOUTBEREIDING

Rotterdam - Telefoon 35400 - Postbus 1100

J. JASKI

VERKOOPAUTOMATEN

VOLLEDIGE INSTALLATIES VOOR AUTOMATISERING
VAN WINKELS, KANTINES
EN RESTAURANTS.

UTRECHTSEWEG 10 - TEL. 02950-43486
HILVERSUM

Fully Automatic

A P C O

Beverage Dispensers

Scheepswerf & Machinefabriek
v.h. H. J. KOOPMAN N.V.

DORDRECHT - TEL. K 1850 - 5041 en 5042

SCHEEPSBOUW - MACHINEFABRIEK - KETELMAKERIJ
NIEUWBOUW EN REPARATIE-INRICHTING
INBOUW EN REVISIE VAN MOTOREN

VOOR UW WAS
NAAR

BORGH

Tevens Uw adres voor Chemisch Reinigen
N.V. Stoom- en Chemische Wasserij

v.h. C. D. BORGH & Zn.

Bellevoysstraat 75 - Rotterdam - Telefoon 32631-36235

Wordt abonné op Vrijheid en Democratie

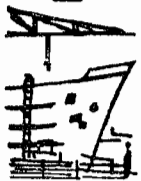
N.V.

W. A. HOEK'S

MACHINE- EN ZUURSTOFFABRIEK
Hoofdkantoor en Machinefabriek
te Schiedam

Compressors voor alle gassen en iederen druk.
Installaties voor de bereiding van zuurstof, stikstof enz.

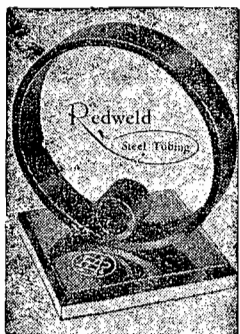
Nieuwbouw en reparatie
van zeeschepen

WERF DE NOORD N.V.

ALBLASSERDAM

TELEFOON: ROTTERDAM 132451
ALBLASSERDAM 451-452

N. V. RIJNSTAAL

v/h J. W. Oonk & Co

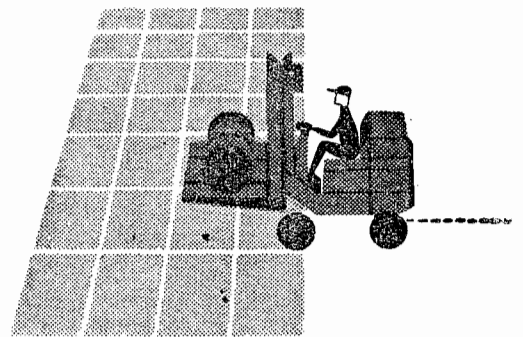
Telefoon 24941/45 - Arnhem
Postbus 42

FABRIKANTE

VAN
NAADLOZE
EN
GELASTE
STALEN BUIZEN

VOOR DE WELVAART VAN MORGEN
IN EEN LAND ZONDER ZORGEN
IJVERT IEDER MET ONS MEE
BUNDELT KRACHTEN: STEUNT V.V.D.

metoor beton

Stelcon bedrijfsvloeren vlak

sterk
duurzaam

N.V. Betonfabriek De Metoor | De Steeg

N.V. BOELE'S

Scheepswerven en Machinefabriek

BOLNES (BIJ ROTTERDAM)

REPARATIE EN NIEUWBOUW

TELEFOON 72868 ROTTERDAM - TELEGR. BOELE-BOLNES